

(Фајненшел тајмс, 2.4.2012)

Онај ко је прошлог петка ишчекивао "велику базуку" остао је разочаран. Министри финансија еврозоне споразумели су се око једног од умањених планова за повећање зида одбране од пожара. Тај споразум одмах изазива три питања. Колико је, у ствари, тај зид висок? Да ли ће то бити довољно? И – да ли би онда групација 20 водећих економија света (Г20) требало да повиси своју обавезу Међународном монетарном фонду?

Не обраћајте пажњу на наслове у штампи. Није реч, у ствари, о повећању оног фонда за спасавање у еврозони на 700 милијарди €. У стварности, нови фонд еврозоне, Европски стабилизациони механизам (European Stability Mechanism – ЕСМ), располагаће са свега 500 милијарди € за будуће кризне програме. Тих 700 милијарди € имају само неки значај за парламенте држава-чланица и одређују границе њихових ризика, а не представљају меру којом се нешто предвиђа.

Најбоља црта прошлонедељног споразума јесте да он потврђује да ће 500 милијарди € бити на располагању практично од првог дана следеће кризе. Али – иза ове једноставне изјаве се скрива компликована конструкција сходно којој ће неискоришћена средства из старог плана бити употребљена за надокнаде мањака услед (пре)спорог прикупљања капитала за ЕСМ.

Ипак, срж тог новог споразума је, на неки начин, освежавајуће једноставна. Његових 500 милијарди морају платити за све. Постојећи програми се настављају, али када им дође крај – или ако буду преиначени – сва нова средства морају долазити унутар поменутог плафона. Могло би се, у ствари, рећи да ЕСМ није повишен са 500 на 700 милијарди €, него – у ствари са 300 на 500 милијарди €.

Колико ће тих 500 милијарди € моћи да "купе"? Ако се претпостави да ће ММФ пропорционално повећати свој удео, целокупна свота на располагању за нове програме износила би 750 милијарди €. Са тим би требало платити други програм за Португалију,

Г20 би требало да еврозони каже "Не"

Пише: Волфганг Минхау
среда, 11 април 2012 19:52

други програм за Грчку, а вероватно и први и други програм за Шпанију (први је узаног делокруга и заснован углавном на докапитализацији њеног банкарског сектора).

Повећани ЕСМ би требало да буде у стању да изађе на крај са делом овога, али ће тако и сам доспети до свог плафона. Ако би Шпанија упала у неку дубоку и дуготрајну рецесију, као што и очекујем да хоће, онда ће се висина дугова повећати, а уз њу и евентуална могућност да буде потребан комплетан програм. Уз то, једном, када Шпанија доспе у тај положај, повећаће се и притисак на Италију и Белгију.

Повећање ЕСМ-а, ако баш хоћете да то тако назовете, довољно је само за непосредне и јасно предвидиве проблеме – оно ипак није довољно велико да би се могло ухватити у коштац са нешто даљим и непредвиђеним догађајима – али, његова сва сврха и јесте да то може да учини.

Јенс Вајдман (Jens Weidmann), председник Бундесбанке, био је у праву када је казао да се европска криза не може разрешити помоћу неког фонда за спасавање. Па ипак, [довољно] повећани ЕСМ би свету пружио уверење да еврозона озбиљно намерава да реши тај проблем. Али, сада то није случај.

Сврха тог споразума министара финансија еврозоне била је да убеди Г20 да и он одобри ММФ-ово пропорционално повећање подршке еврозони. Да ли би тих 20 држава требало да пристану на оно што су лидери еврозоне у петак "на брзака" захтевали? Ја мислим да не би требало. САД и остале државе чланице Г20 су затражиле да еврозона удвостручи капацитет ЕСМ-а, и да повиси његов фонд са 500 милијарди € на 1 билион € (1.000 милијарди €). Ово би отворило пут томе да допринос ММФ-а буде 500 милијарди €. Заједно узето, то би довело до тога да величина "кишобрана" буде 1,5 билион € (отприлике 2 билиона US\$). Сада до тога неће доћи.

Наравно, можеш и сабирати цифре које се не смеју сабирати... Тако, ако узмеш оних 500

Г20 би требало да еврозони каже "Не"

Пише: Волфганг Минхау
среда, 11 април 2012 19:52

милијарди € из ЕСМ-а, па томе додаш још и оних 200 милијарди € из већ постојећих програма Европског механизма финансијске стабилности (European Financial Stability Facility programmes), па на то додаш и 49 милијарди € из другог програма на нивоу ЕУ, па још 53 милијарди € из билатералне подршке, заиста се докопрцаш до 800 милијарди €, односно до "више од 1 билиона US\$" како је то и услужно објашњено у званичном саопштењу од прошлог петка са састанка министара финансија еврозоне. Али – тај збир је бесмислен.

Вођи Кине, Индије, Русије, Бразила и Јужне Африке су прошле недеље изразили своја незадовољства политиком реаговања еврозоне. Прошлонедељни споразум их неће умирити. Уз то – ова дупла рачуница еврозоне оставља у устима непријатну горчину. То ме подсећа на онај прошлогодишњи срамни покушај повећавања капацитета за позајмљивања уз помоћ система финансијских полуга – а то је најблесавија идеја у оквиру политике решавања кризе. Онај споразум од прошлог петка није био блесав, али је једноставно премали. Треба га посматрати и схватати једино као такав.

Истина је у томе да престонице еврозоне у целини узев, а посебно Берлин, нису политички спремне да томе посвете веће фондове. То би могао знати сваки посматрач немачке политике. Канцелар Ангела Меркел једноставно нема већину за такву једну "велику базуку". Можда би јој чак требала и двотрећинска већина како би прогурала у Бундестагу тај споразум.

Г20 треба да каже еврозони да је њен споразум од петка неприхватљив. Истинска идеја повећања ЕСМ-а је била да се и под најнеповољнијим околностима пружи минимална сигурност за очување интегритета еврозоне. ЕСМ од 500 милијарди € то није у стању да учини. Неразумно је очекивати да ће остатак света ту своту допунити до потребне – нарочито ако се узме у обзир негативно дејство оштрих мера штедње у еврозони на остали део света.

Г 20 треба да наложи еврозони да се врати за преговарачки сто.

Г20 би требало да еврозони каже "Не"

Пише: Волфганг Минхау
среда, 11 април 2012 19:52

Са енглеског посрбио: **Василије Клефтакис**